

Critiek is ons altijd welkom geweest, zelfs felle, men leert er meestal van, maar het nut van zulk een onbekookten aanval is niet in te zien; het maakt samenwerking, anders zoo welkom, inderdaad moeilijk.

Zeist,
October 1929.

U dankend, mijnheer de Redacteur
met de meeste hoogachting
Uw. Dw. dn.,

A. DE GRAAF.

EEN STUDIEREIS NAAR BRITSCH-INDIË.

In de beschrijving van zijn reis naar Britsch-Indië, aan boord van het Engelsche stoomschip „Rawalpindi” (P. and O. line.) noemt prof. SCHÜFFNER het voor hem nieuwe ventilatiesysteem aan boord van dat schip, waarbij de versche lucht aan dek door groote ventilateurs wordt opgezogen en door pijpen overal in de cabines wordt gebracht, dus niet zooals vroeger alleen bewogen door overal opgestelde of hangende fans (*Ned. Tijdschr. v. Geneesk.*, 37, II, 44, bldz. 5193). Misschien zullen onze medelezers, die weinig in de legenheid zijn om het ventilatiesysteem aan boord te zien er belang in stellen te weten, dat men aan boord te doen heeft met luchtverversching door:

1°. „Aeratie”, door de gewone middelen: patrijspoorten, luchtkokers, die lucht toelaten en afvoeren naar gelang van de windrichting, ondersteund door de luchtstrooming opgewekt door de warmte uit de machinekamer, enz.

2°. Door werkelijke *ventilatie* langs mechanischen weg. Hierbij is te onderscheiden perssysteem en zuigsysteem.

Het perssysteem zuigt lucht aan dek, en perst de lucht naar verschillende deelen van het schip, salons, hutten, etc.

Het zuigsysteem (exhaust) zuigt de lucht uit keukens en kombuizen, uit W. C.'s. Het verschil is duidelijk zonder meer.

Het systeem, waarover prof. SCHÜFFNER schrijft, is op Nederlandsche stoomvaartuigen reeds vele jaren in gebruik; onze Hollandsche ingenieurs hebben aan boord van de nieuwe schepen het buizenstelsel op grond van hun eigen aerodynamische berekeningen aldus geconstrueerd, dat in 1 uur de lucht in een hut 15 maal ververscht wordt; hierbij worden voorts fouten van het gepatenteerde systeem vermeden.

Op de cursus voor Hygiënisten in het Koloniaal Instituut werden teekeningen in overzicht en in detail, getoond; bij een demonstratie aan boord M. S. „P. C. Hooft” voor de cursisten konden de details ter plaatse worden bekeken. Op de hygiënische tentoonstelling te Bandoeng waren detailteekeningen aanwezig.

De luchtstrooming intusschen is niet voldoende om in heete luchtstreken ruime afkoeling teweeg te brengen; daarvoor is veel sneller luchtverplaatsing noodig, en dient men draaiende waaiers te gebruiken daar, waar afkoeling het meest gewenscht wordt.

UTERMÖHLEN.

GUMMIRINGEN ALS VERBANDMIDDEL.

Het artikel van collega VAN DER KROON te Baarn in het *Tijdschrift* van 28 Sept. 1.1. over de genezing onder de droge korst en de hulpmiddelen, die hij daarbij gebruikt, had mijn volle aandacht. Evenals hij, gevoel ik ook altijd veel voor dat soort van genezing. Zijn schrijven inspireerde mij te zoeken naar nog meer hulpmiddelen. Eerst greep ik naar de hardgummi-ronde pessaria, die in mijn wijkgebouw voor de oorspronkelijke bestemming niet veel emplooi vinden; hoewel zij bij de open wondbehandeling reeds goede diensten bewezen, leken mij de zachtgummi pessaria nog geschikter toe. De prijs van deze n.l. / 1.40 per stuk maakten ze voor mij ietwat minder aantrekkelijk, vooral toen ik in het Gummihuis voor een meter vrij dikke massieve gummislang slechts 60 cent behoefde te betalen en ik hiervan, door de einden scheef af te snijden en ze met behulp van naald en draad en van een